

A „magyar Apple” – Informatikatörténeti kuriózumok a Debreceni Járásbíróságon

Megjelent: [2017. április 12. szerda, 11:07](#)

Szerző: [Ez a Hír](#)

Kategória: [Hírek](#), [Programajánló](#)

Téma: [Debrecen](#)

Vasfüggöny szülöttei – a magyar informatika hőskora a keleti blokkban címmel, egyedülálló informatikatörténeti kiállítás nyílt a Debreceni Járásbíróságon a Debreceni Törvényszék informatikusának magángyűjteményéből. Hasonló rendezvény utoljára a 90-es évek elején volt Debrecenben.

A kiállítás az 1947 – 1992. között érvényben lévő embargó időszaka alatt megvalósított magyar eszközöket mutatja be. Az úgynevezett COCOM lista alapján ugyanis a „keleti blokk” országaiban, a multilaterális kereskedelmi embargó fenntartásával korlátozták valamennyi csúcstechnológia exportját. A hazai mérnökök így kénytelenek voltak mindent megvalósítani, ami nem jöhetett be az országba.

A kiállítás több szempontból is különleges: olyan gépeket, eszközöket mutat be, amelyekből világszinten is csak elvétve találni néhány darabot. Néhány közülük:

- **EMG Hunor 131. Magyarország legelső elektronikus számológépe 1966-ból.**
- **Mikromat kibernetikus építőkészlet. A magyar lakosság 1966-ban ezen a számítógép modellen keresztül került elsőként kapcsolatba a kibernetikával. Fejlesztőjét, Kovács Mihály szerzetes tanárt tekintjük Magyarország legelső informatika tanárának.**
- **HomeLab 2 számítógép. Magyarországon az első Home kategóriás számítógép, melyet a Lukács fivérek fejlesztettek ki. Magyar Apple-nek is nevezték, utalva ezzel a híres amerikai cég kialakulása közötti hasonlóságra. Mindkét gépet fiatal srácok fejlesztették egy szobában. Megjelenés éve: 1982.**
- **HomeLab 4 BraiLab volt hazánk első „beszélni tudó” számítógép, melynek beszédszintetizátorát a Központi Fizikai Kutató Intézetben dolgozó házaspár, Arató András és Vaspöri Teréz fejlesztettek, látássérültek részére. Megjelenés éve: 1983.**

A kiállított eszközök közül világritkaságnak számít a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet által, 1986-ban kifejlesztett, színek megjelenítésére is alkalmas számítógép, a pro Primo, amelyből ismert adatok alapján mindössze öt darab maradt fenn a világon. Közülük egy a Debreceni Törvényszék informatikusának tulajdonában van. A Comput 80-as számítógépből három fennmaradt darabról tudni, mindhárom Vidovenyecz Zsolt tulajdona. Ez a gép annak idején 450 ezer – 1 millió 300 ezer forintba került, akkor, amikor egy autót 80 ezer forintért lehetett megvenni és az átlagfizetés 2 ezer forint körül mozgott. Az iparág hőskorát igazolja az az adat is, miszerint egy mai átlagos mobiltelefon messze felülmúlja a kiállított negyven gép összteljesítményét.

A kiállítás az informatika olyan magyar nagyjai előtt is tiszteleg, mint Neumann János, Kozma László, Vadász László, az Intel társalapítója, vagy éppen Kalmár László, az első magyar műállat, a „szegedi katicabogár” fejlesztője.

A megnyitón Vágó Zsolt, a Debreceni Járásbíróság elnöke elmondta: egy hétköznapi napnak indult beszélgetésből derült ki, hogy a törvényszék informatikusának ilyen páratlan gyűjteménye van. Képes Gábor, a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság főmunkatársa úgy fogalmazott: Magyarország technikatörténetének komoly darabjai láthatóak itt és megkockáztatja, hogy több olyan kiállított tárgy is van, amelyből ez az egy darab maradt fenn a világon.

A kiállításra a Nyitott Bíróság Program keretében diákcsoportok is érkeznek majd, de a tárlatot 2017. június közepéig bárki megtekintheti a Debreceni Járásbíróság aulájában.

Fotó: Vida István – Debreceni Ítéltábla

Forrás link: <https://ezahir.hu/2017/04/12/a-magyar-apple-informatikatorteneri-kuriozumok-a-debreceni-jarasbirosagon/>